

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Remiss till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

Norrköpings kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter på Trafikverkets förslag till Nationell plan för transportinfrastruktur 2026–2037. Med detta yttrande vill kommunen tydligt redovisa sina ställningstaganden i förhållande till förslaget.

Kommunen ställer sig i huvudsak positiv till planens övergripande inriktning. Särskilt välkomnas ambitionen att återta transportsystemets underhållsskuld, samtidigt som planen möjliggör för utveckling, liksom det tydliga fokus som ges åt totalförsvarets behov och beredskap.

Norrköpings kommuns sammanfattade synpunkter:

- Kommunen ser med oro på den reviderade tidplanen för Ostlänken. Att 6 miljarder kronor flyttas till nästa planperiod innebär en fördröjning av projektet, vilket kan få betydande konsekvenser för lokal och regional planering.
- Norrköpings kommun välkomnar en etappvis trafikeringsstart i takt med att den nya järnvägen blir klar och en fortsatt god samverkan mellan Trafikverket och kommunerna för att genomföra Ostlänken i sin helhet.
- För att Ostlänken ska uppnå full effekt krävs utökad kapacitet i stråket Järna–Stockholm.
- Norrköpings kommun anser att Händelöleden ska ingå i den nationella planen. Leden är en förutsättning för att säkerställa en robust tillgänglighet till riksintresset Norrköpings hamn, framtidssäkra näringslivets transporter och stärka totalförsvarets mobilitet och beredskap.
- Det är av stor vikt med framdrift i projektet Förbi Söderköping, då det stärker den mellankommunala och regionala tillgängligheten.

Fel! Okänt namn

- Stadsmiljöavtalen är en viktig förutsättning för utvecklingen av kommunens hållbara trafiksystem. Det är av högsta vikt att en ersättningsmodell etableras snarast, efter Regeringens beslut att avskaffa dessa avtal.
- Kommunen vill även understryka vikten av att driftsbidrag till icke-statliga flygplatser fortsatt bibehålls, vilket är en förutsättning för utveckling av Sveriges flygplatssystem.

Ostlänken

Norrköpings kommun ser positivt på Trafikverkets beslut att säkerställa finansiering för genomförandet av Ostlänken. Projektet utgör en strategiskt viktig, och historisk infrastruktursatsning för såväl Norrköping som för Östergötland och Sverige i stort. Den nya järnvägsförbindelsen möjliggör ökad kapacitet i järnvägssystemet och bidrar till regionförstoring, vilket i sin tur stärker arbetsmarknadens funktion och förbättrar tillgängligheten.

Kommunen har under lång tid bedrivit ett aktivt arbete med planläggning och genomför omfattande investeringar i syfte att underlätta statens utbyggnad av Ostlänken. Redan idag märks projektets effekter i form av ökat intresse och förväntningar från privata aktörer.

Samtidigt ser Norrköpings kommun med oro på att tidplanen för Ostlänken återigen förskjuts. Denna osäkerhet försvårar kommunens långsiktiga planering och påverkar strategiska investeringar negativt. För att möjliggöra en effektiv samordning av kommunala insatser och investeringar, är det av största vikt att den fortsatta planeringen präglas av hög grad av transparens och tydlighet från statens sida.

Fortsatt gäller att Ostlänken ska genomföras i sin helhet och det är först då som de stora samhällsekonomiska effekterna uppnås, sträckan mellan Norrköping och Linköping är den med mest akuta kapacitetsproblem. Samtidigt välkomnar kommunen förslaget om etappvis trafikeringsstart. För att säkerställa projektets funktionalitet och samhällsnytta bör etapperna utformas i enlighet med befintliga järnvägsplaner. I detta sammanhang vill kommunen särskilt understryka vikten av att etappvis uppstart mot Norrköping omfattar hela sträckan fram till Norrköping station.

Avslutningsvis är kommunen positiv till att Trafikverket säkerställer medel för uppställningsspår, vilket utgör en grundläggande förutsättning för en ändamålsenlig och funktionell trafikering.

Ostlänken i ett systemperspektiv

Norrköpings kommun vill understryka vikten av att betrakta Ostlänken ur ett övergripande systemperspektiv för att maximera dess samhällsnytta. För att Ostlänkens fulla potential ska kunna realiseras krävs att kapaciteten i järnvägsstråket mellan Järna och Stockholm förstärks. Detta är nödvändigt

Fel! Okänt namn

för att möjliggöra en fortsatt utveckling av tågtrafiken inom Stockholm-Mälardalsregionen. Motsvarande behov av kapacitetshöjande åtgärder föreligger även söder om Linköping.

Norrköping som godsnod i det nationella logistiksystemet

Norrköpings kommun vill särskilt betona vikten av att stärka infrastrukturen kring Norrköpings hamn, som är utpekad som riksintresse och utgör en strategisk nod i det nationella och internationella logistiksystemet. Hamnen, liksom Norrköping som urban knutpunkt, ingår i det transeuropeiska transportnätverket (TEN-T), vilket medför särskilda krav på funktionalitet och tillgänglighet. Det geografiska läget, med direkt anslutning till två större nationella vägar samt goda förbindelser med både södra Sverige och Stockholm-Mälardalsregionen, gör hamnen till en nyckelpunkt för godsflöden. Därtill finns en flygplats i nära anslutning, vilket ytterligare stärker områdets betydelse – inte minst ur ett totalförsvarsperspektiv.

Norrköpings hamn har en unik kompetens och kapacitet att hantera tunga projektlaster, särskilt för den svenska exporten av högteknologiska produkter för europeisk energiberedskap och försörjning. Vilket är av strategisk vikt för både näringslivets utveckling och militär mobilitet. Tillgängligheten till Norrköpings hamn är en viktig tillgång ur perspektivet dual use.

Under det senaste decenniet har omfattande kommunala och statliga investeringar genomförts i och kring Norrköpings hamn, särskilt i Pampushamnen på Händelö. Den nya kajen, invigd 2025, ökar kapaciteten för större fartyg och godsvolymer. Hamnen har fått järnvägsanslutning via Kardonbanan och kommunen har även investerat i vägnätet för att främja tillgängligheten till hamnfunktionen. Detta för att stärka Norrköpings roll som en central logistiknod i Sverige. Trots detta saknas fortfarande vägkopplingar som möjliggör dispenstransporter till hamnen, vilket begränsar dess fulla potential.

Ny vägförbindelse mellan E4 och Norrköpings hamn, Händelöleden

För att få full utväxling av Norrköpings hamn krävs förbättrade infrastrukturförutsättningar, kommunen vill särskilt understryka behovet av Händelöleden, en ny vägförbindelse mellan E4 och Norrköpings hamn – som är avgörande för att möjliggöra effektiva och säkra transporter av tunga laster. Händelöleden stärker även redundansen i det nationella transportsystemet och främjar kopplingen mellan E4 och E22. Behovet är känt sedan länge, särskilt med hänsyn till Norrköpings hamns roll som riksintresse, för både energi och tillgänglighet med kapacitet att hantera tunga och skrymmande projektlaster och tillgång till viktiga bränsledepåer. Att realisera Händelöleden är en strategisk investering i Sveriges förmåga att hantera näringslivets nuvarande och framtida transporter och främjar totalförsvarets beredskap.

Fel! Okänt namn***Bärighet på statens vägnät***

Kommunen ser positivt på att förslaget till nationell plan tar ansvar för att säkerställa utökad bärighetsklassning på det statliga vägnätet. Det är av stor vikt att detta arbete sker i nära samverkan med kommunerna och näringslivet, och att staten är transparent i sina prioriteringar så att vi gemensamt kan säkerställa ett robust transportsystem i sin helhet.

Stadsmiljöavtalen

Trafikverkets utvärdering visar att medfinansiering genom stadsmiljöavtalen har haft en positiv effekt på omställningstakten mot ett mer hållbart transportsystem. Norrköpings kommun bekräftar dessa uppgifter och vill tydligt peka på att stadsmiljöavtalen har möjliggjort genomförandet av åtgärder för hållbart resande i en större omfattning än vad som annars hade varit möjligt.

Som urban knutpunkt inom det transeuropeiska transportnätverket (TEN-T) ställs särskilda krav på Norrköping avseende tillgänglighet och hållbar mobilitet. Mot denna bakgrund är det oroande att den nationella planen för transportinfrastrukturen inte innehåller några förslag på åtgärder som kan ersätta stadsmiljöavtalens funktion. Även de regionala planerna saknar motsvarande verktyg, vilket riskerar att hämma utvecklingen av hållbara transportlösningar på både lokal och regional nivå.

Driftsbidrag till icke-statliga flygplatser

Det är fortsatt viktigt att den nationella planen avsätter utökade medel för driftsbidrag till icke-statliga flygplatser. Bidraget är en förutsättning för att bedriva och utveckla Sveriges flygplatssystem. Ett system som är viktigt för att säkerställa nationell och internationell tillgänglighet och stärka totalförsvarets beredskap.

E22 Förbi Söderköping

Projektet fick byggstartsbesked 2 februari 2025 och det är bra att den nationella planen säkerställer finansiering så projektet fortsatt kan genomföras. Det är en viktig förutsättning för Norrköping, och som bidrar till regional utveckling.

Underhåll och utveckling av befintligt transportsystem

Norrköpings kommun välkomnar planens inriktning på att återta underhållsskulden inom transportsystemet. Det är av största vikt att staten även fortsättningsvis prioriterar investeringar i drift, underhåll och utveckling av befintlig järnvägsinfrastruktur som redan idag utgör en central del av transportsystemets funktionalitet. Kommunen vill särskilt lyfta fram behoven av att säkerställa nutida och framtida funktionalitet på Nyköpingsbanan och Södra stambanan, vilka är av strategisk betydelse för regional och nationell tillgänglighet.

NORRKÖPINGS KOMMUN

YTTRANDE

5(5)

KOMMUNSTYRELSEN (KS)

2025-12-08

Vårt diarienummer
KS 2025/1365

Fel! Okänt namn

NORRKÖPINGS KOMMUN

Olle Vikmång (S)
kommunstyrelsens ordförande